

ФОНДАЦИЯ ПАЙДЕЯ

Бул. Евлоги Георгиев № 76-А, 1124 София

тел. + 359 2 4890100, факс +359 2 8438687

office@paideiafoundation.org

www.paideiafoundation.org

Усъвършенстване на законодателната рамка на предучилищното и училищно образование 2012 г.: политическата воля е безсилна без здрав разум, гражданска отговорност и професионална компетентност

Становище на Фондация „Пайдея“

ОТНОСНО

рисковете и предизвикателствата съдържащи се в Проекта за ЗПУО¹

Изпълнителната власт, представи на българската общественост и на българския Парламент нов законопроект, който оптимизира съществуващото законодателство в областта на предучилищното и училищното образование и въвежда нови елементи в него. Законопроектът е продукт на безпрецедентен за българските условия консултативен процес и многомесечна интензивна работа на големи групи експерти от централната администрация (вкл. деконцентрираната) управляваща предучилищното и училищното образование. Резултатът от работата свидетелства ясно за безспорен стремеж за отчитане на максимален брой от хилядите предложения постъпили в МОМН от най-различни заинтересовани страни.

Нуждата от оптимизация и обновяване на образователното законодателство в областта на предучилищното и училищното е безспорно призната още през 2006 г. от цялото българско общество и това признание е скрепено с единствената национална секторна програма за развитие (2006-2015) подложена на одобрение и ежегоден контрол от Народното събрание.

На настоящият етап от съществено значение според нас са **два приоритета**:

- Промените в законодателството да преминат от проект в норма, след като е налице достатъчна информация, че повишават както качеството на законодателството (осъществими, разбираеми за заинтересуваните и ресурсно осигурени промени), така и създават условия за по-добро образование на българските деца
- Практическото осъществяване на промените да се планира, организира и управлява по начин, който не накърнява интересите на деца, достъпа до образование и качеството на учебния процес и учебната среда под настоящите им нива (преходните норми в ЗПУО представляват законовата рамка на този процес).

¹ Становището е изработено в отговор на покана от страна на Комисия по образование, наука и въпросите на децата, младежта и спорта от 8/4/2012.

Политически и граждански отговорното отношение към тези два приоритета, предполага институциите на законодателната и изпълнителната власт да отделят време и внимание на изготвянето на **достатъчно пълна оценка за осъществимост на законопроекта, преди да завършат приемането му и въвеждането му в сила.**

Причините, които правят неизбежна нуждата от оценка за осъществимост са **най-малко три:**

1. Иновативните моменти в закона засягат цялата образователна мрежа и всички деца, учители и родители – т.е. промените имат ефект върху над 3 млн. български граждани и всички рискове при прилагането трябва да се изяснят преди прилагането да започне. В противен случай управлението на промяната ще бъде невъзможно и политическата цена непосилна.
2. Съществена част от иновативните моменти е все още неизвестна, тъй като се съдържа в поднормативни актове, чиито **проекти** още не са представени за информация нито на народните представители, нито на обществеността. Това затруднява сериозно преценката за обоснованост и осъществимост на някои от нормите в предлагания проект за ЗПУО²
3. Съгласно *Мотиви към ЗПУО*³ предлаганите промени ще бъдат финансирани в рамките на обичайните годишни бюджети за образование. Това намерение разгледано заедно с промените, които видимо изискват финансови, човешки и ноу-хау ресурси изглежда напълно нереалистично. Налице е висок риск онези от тях, които по същество представляват нови дейности да не бъдат осъществени и/или да бъдат осъществени за сметка на разрушаване на условията за осъществяване на основната дейност обучение и възпитание:
 - лично развитие (нови дейности, нови институции, преобразуване на съществуващи институции и нови регионални политики);
 - НВО в X клас (нова дейност);
 - инспектиране (нова дейност);
 - финансиране на частни училища и детски градини (нова дейност);
 - преобразувания на съществуващи училища (в резултат на промяната на видовете училища);
 - разкриване на професионални профили в първи гимназиален етап на обединените училища (нова дейност);
 - подмяна на учебниците в прогимназиален етап предоставени за безвъзмездно ползване (в резултат на реструктурирането на етапите);
 - атестиране на педагогическите специалисти (нова дейност);
 - кариерно развитие на педагогическите специалисти, които не изпълняват часова норма (нова дейност),
 - целодневно обучение до VII клас (поетапно въвеждане на нова дейност) и др.

Без яснота по въпроса какви средства са нужни за коректното прилагане за ЗПУО в неговата пълнота, приемането му от народните представители би било рецидив на лошата практика от въвеждането на сравними по обем промени в училищното образование през 1999-2003 г. без

² За повече подробности вж. втората част на становището конкретни проблеми на проекта за ЗПУО.

³ „*Необходимост от допълнителни финансови средства. Прилагането на ЗПУО и изпълнението на дейностите, предвидени в него, ще се осигурява финансово в рамките на определените средства за образование през съответната година*“.

гарантирано ресурсно осигуряване и при много слаба дисциплина на изпълнение на законодателен календар. Един от най-шумните печални резултати от този подход на управление на промяната от страна на законодателната и изпълнителната власт е учителската стачка от 2006 г. Много по-малко обсъждани в публичното пространство обаче са други много по-тежки за развитието на страната щети: спадът на образователните резултати на учениците на 16 г. възраст между 1999 и 2006, спадът на нетния коефициент на записванията в начален етап на задължителното образование, кризата в достъпа до образование, която предизвика мащабната оптимизация на училищната мрежа, с единствен до момента резултат - икономии на бюджетни средства във функция образование и понижаване на инвестицията в образование на публични средства от 4.3% до 3,2% от БВП .

Екипът на Фондация Пайдея и членовете на Национална училищна мрежа „Европейски уроци“, които винаги са подкрепяли мерките за модернизация на училищното образование и мерките за осигуряване на качествено гражданско образование на българските деца искрено се надяват, че представителите на законодателната и изпълнителната власт през 2012 са в състояние да проявят освен политическа воля и здрав разум и да предотвратят грешките допуснати от техните предшественици през 1999-2003, като опрат решенията си на една качествена оценка за осъществимост на бъдещия ЗПУО.

С цел да бъдем максимално полезни на народните представители, представяме и някои конкретни проблематични моменти в текста на проекта за ЗПУО, които неминуемо ще бъдат установени при оценката за осъществимост. Надяваме се така да улесним работата по усъвършенстването на законпроекта.

Конкретни проблематични моменти в текста на проекта за ЗПУО

Чл. 3 Принципи

1. Принцип 5 (иновативност в педагогическите практики) е малка част от принцип 6 (качество на образованието). Обособяването на ниво закон е необосновано.
2. Принцип 7 е неправилно формулиран: „автономия“ включва „самоуправление“, а „децентрализация“ не е от компетеностите на „автономните“ или „самоуправляващи“ се институции в системата.
3. Принципи 7 и 8 включват принцип 9. Обособяването на принцип 9 на ниво закон е необосновано. Освен това принцип 9 прокламира „ангажираност“ на институции, които имат определени в закона широки управленски и контролни функции и на „други заинтересовани страни“, които в закона не са определени, нито са определени критерии за конституирането им. Принцип 9 следва да се отстрани, а смисълът му да се използва като критерий за преценка на съответствието на принципи 7 и 8 с разпоредбите в Раздел Управление

Чл. 5 Цели

Цел 3 е зле формулирана, не е задача на децата и учениците да са компетентни *„да прилагат принципите на образованието за устойчиво развитие“*. Освен ако не искаме всички млади българи да станат до един обучители по устойчиво развитие.

Цели 6-9 са изкуствено разделени на 4 две цели:

- придобиване на компетентности за пълноценно национално гражданско участие, вкл. елементите на национална идентичност и
- придобиване на компетентности за пълноценно европейско и глобално гражданско участие, вкл. познаване на специфичните за ЕС принципи и правила.

Чл. 22. (2) – ДОС

ДОС 17 *организацията на дейностите в училището* е излишен, защото обектът му е едновременно

а) поле на автономия (съгласно чл. 3 принцип 7 и чл. 28(3) и др.

б) регулиран в по-голямата си част от още 8 други стандарта: 5.учебен план; 6. оценяване на резултати, 7. приобщаващо образование, 8 гражданско, здравно и интелектуално образование; 9. институции; 10 физическа среда; 14 управление на качеството, 16. финансиране, нормиране, заплащане.

Чл. 28 ал. 2 (автономия) – не включва разпореждането със или привличането на средства, каквото се предвижда в Глава Финансиране.

Чл. 48. (1) съдържа недефинирани понятия „педагогическа и психологическа грижа”, които не се използват никъде другаде в законопроекта. Понятието „педагогическа грижа”, не съществува и в сега действащите образователни норми.

Според **Чл. 60 (1)** *сформирането на групи се определя от ДОС за предучилищно образование, а според чл. 58 (1) броят на групи и броя на децата в групи се определя от директора според ДОС за финансиране..., нормиране и заплащане.* Налице е риск или едната разпоредба да се окаже излишна или двете разпоредби да влязат в конфликт, но това няма как да бъде проверено докато не бъдат публикувани проектите на двата стандарта.

Чл. 60 (3) – детски градини и **чл. 97(5) и 97(6)** - училища - въвеждат понятието „етническа принадлежност” и задължение на институциите свързано с нея. Никъде в законопроекта не се изяснява на какво основание се определя етническата принадлежност. За коректно изпълнение на това задължение на институциите следва да се изисква при записване декларация от родителите за етническия произход на детето – **единствената законна форма за установяване на такава според българското законодателство.** В противен случай изпълнението и/или неизпълнението на нормата от страна на институциите, няма как да бъде обективно доказано и/или санкционирано. Нормата в сегашния си вид е слаба и единствените два възможни резултата от нея са лесно предвидими: незачитане или злоупотреба. Рискът от манипулации в полето на тази норма без реален правен резултат, но във вреда на децата и учениците е прекалено висок.

Чл. 63 (2) *Педагогическата ситуация е основна форма на педагогическо взаимодействие.* – Е разпоредба без юридическа стойност и освен това предполага изработването на ЗИД, всеки път когато в резултат на развитието на педагогическата наука бъдат открити други особено ефикасни форми на педагогическо взаимодействие. Неподходящо за регулиране на ниво закон.

Чл. 72 (3) *Профилираното образование се осъществява в средната степен чрез общообразователната и разширената подготовка - в първи гимназиален етап, и чрез общообразователната и профилираната подготовка – във втори гимназиален етап, където може да се осъществява и чрез разширената подготовка.*

Тази разпоредба създава два основни и значими проблема:

1. Според нея **общообразователната подготовка** надхвърля обучението, което ученикът получава в задължителната за обучение възраст – до края на I гимназиален етап на обучение. Което противоречи на намерението 16 годишните младежи, които искат и имат право да прекъснат обучението си да са придобили компетеностите резултат от

общообразователната подготовка и при промяна на решението си на по-късен етап да надграждат с профилирана или професионална подготовка⁴

2. Според нея **всички** неспециализирани училища, предлагащи обучение в гимназиален етап следва да предлагат или профилирана или професионална подготовка. Фактическото отменяне на сега съществуваща непрофилирана подготовка, следва да бъде ясно уредено в преходните и заключителни разпоредби и специално разяснено на професионалната общност на учителите, защото профилирането на училищата е сложен процес и влизането в сила на нормата трябва да се съобрази с неравните им възможности да предоставят качествено профилирано/професионално обучение. Промяната е от национален мащаб⁵ и рискът от хаос в системата при лошо предвидени срокове е значим.

Чл. 74. Въвежда предмети както следва: (1) „Майчин език“ и „Хореография“ (2) „Чужд език извън определените с ДОС за уч. съдържание“, (3) „Религия“, (4) **„предмети от областта на ГЗИО и ОУР, като разширяват и допълват съдържание, което присъства интегрирано в други учебни предмети“**

(б) Учебните предмети по ал. 1, 2, 3 и 5 се изучават по учебни програми, утвърдени от министъра на образованието, младежта и науката. Учебните програми определят и броя учебни часове за изучаването им.

Обособяването на този член е необосновано. Непроницаема е и неяснотата за видовете подготовка, които ще се предлагат по тези предмети. Простият факт, че за някои от тях има отделен стандарт (ГЗИО), за други няма стандарт или фактът, че обучението по одобрени от министъра програми се отнася до „*общообразователни предмети*“ по силата на чл. 75(2) и чл. 76(1), затруднява неимоверно разбирането за мястото на тези предмети в общата картина на съдържането и видовете обучение в българското училище. Десет члена по-нататък чл. 83(3), се изяснява, че тези предмети са част от „*допълнителната подготовка*“, а в член 87(2), че те могат да се изучават като част от „*разширената подготовка*“, независимо, че програмите за тях са регулирани като тези за „*общообразователна подготовка*“. Текстовете трябва да се инкорпорират в пълно изброяване на предмети и възможните видове подготовка по тях. В противен случай конфликтите между тази разпоредба и останалите касаещи съдържанието, видовете подготовка и организацията на учебния процес са неизбежни.

Чл. 75. (1) Въвежда едновременно системата от 8 ключови компетентности, споделена от държавите членки на ЕС и иновация – 9-та компетентност „*умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот*“. Преди да се публикува ДОС за учебно съдържание е невъзможно да се прецени основателността на иновацията. Сигурно е обаче, че знанията, уменията и отношенията свързани със *здравословния начин на живот* са вече включени в компетентност б. *Социални и граждански компетентности*. Налице е висок риск иновацията да е необоснована.

⁴ Концепцията предшестваща ЗПУО предвижда за 16 г. младежи „*право ...за достъп до пазара на труда при съответните условия за лица над 16 години*“, но де факто според ЗПУО тези младежи ще влязат на пазара на труда с **диплома за основно образование** и удостоверение за завършен I гимн. етап, което включва **част от** общообразователна и **част от** профилирана подготовка или I професионално квалификационна степен. С изключение на третата опция, значимостта за работодателите на първите две е напълно неясна. Още за целите на реструктурирането на етапите ще намерите в приетата от НС Национална програма за развитие на училищното образование и предучилищно възпитание и подготовка 2006-2015, с. 20

⁵ Справка в он-лайн регистъра на училищата на сайта на МОМН сочи, че **1998 училища в момента предлагат непрофилирана подготовка**. Вкл. такива, които предлагат и профилирана подготовка, т.е. нужна е допълнителна информация какви нужди или какви възможности удовлетворява непрофилираната подготовка, за да се прецени дали отмяната ѝ е в интерес на учениците.

Чл. 81. (3) Въвежда 11 възможни профила., чиято обосновааност няма как да се прецени преди публикуването на проекта на *ДОС за профилирано обучение*. Въз основа на простото изброяване на профилите възникват серия от въпроси:

- има ли и каква връзка между профилираната подготовка по профили 9-11 (изобр. изкуство, музика и спорт) в неспециализираните училища и профилираната и професионална подготовка в същите области в специализираните училища?
- има ли и достатъчно съществена ли е за да налага обособяване разликата между профили 2 и 3 (хуманиарни и обществени науки)?
- има ли и достатъчно съществена ли е за да налага обособяване разликата между профили 4 и 6 (предприемачески и икономическо развитие)?
- защо няма профил кореспондиращ на драматургичните изкуства, при положение че се предвижда дори специфичен предмет „хореография“ и специално одобрени от министър програми за него?

Хоризонталната проходимост на гимназиалните етапи на обучение може да се подобри значително, ако списъкът с възможните профили се оптимизира и прецизира. Но конкретни предложения по въпроса могат да бъдат направени едва след публикуването на проекта за ДОС за профилирано образование.

Чл. 98. (1) и (2) въвеждат елемент на нелоялна конкуренция между публични и частни училища, като подчиняват изрично формирането на групи и паралелки в публичните училища на 2 ДОС, а в частните само на 1. Всички норми трябва да се огледат и преценят внимателно от гледна точка на лоялността на конкуренцията между публичните и частните училища. От момента, в който и двата вида училища получават еднакъв достъп до публични финансови ресурси нормативните ограничения пред публичните училища, които не се прилагат за частните са източник на нелоялна конкуренция.

Чл. 100 (4) се позовава на ДОС за *организацията на дейностите в училището*, член 101 (2) на ДОС за *организация на дейностите в институциите*. Вторият не съответства на изброените в чл. 22(2)

Чл. 104. (4) Изключва възможността ученикът да се обучава в две или повече форми на обучение едновременно. Което освен злоупотреби ограничава също и правото на учениците да използват дистанционни форми за допълнително обучение или за профилирано обучение по чужд език, който не може да им бъде предложен в тяхното собствено училище. Ако ограничението се запази, комбинираната форма трябва да се доразвие и да се направи достъпна за всички ученици, а не само тези за които досега е предвидена

Чл. 105. (2) т. 2 съдържа хипотеза „лице, навършило 16 години, което постъпва за първи път в училище“ и предвижда възможна интеграция в дневна форма на лица прекъснали обучението за 3 години. Проблемите в тази разпоредба са два:

- Възрастовата разлика е източник на рискове за качеството на учебния процес при такава реинтеграция във всички етапи преди гимназиалните.
- Проучванията на реинтеграцията на отпаднали ученици в страни с дългогодишни традиции в реинтеграцията (Дания, Франция, Испания) сочат, че след повече от 1 година прекъсване, реинтеграцията в редовен поток е успешна само при по-малко от 3% от реинтегрираните. Допустимият срок на прекъсване

при реинтеграция в основен поток на дневно обучение трябва да се съкрати до 1 година

Чл. 118. (5) Допуска различна форма на изразяване на оценките от НВО. Налага се да се допълни с алинея как и кои от тях ще бъдат изразени за да участват при формирането на годишен успех, бал или отразени в дипломи и свидетелства.

Чл. 122 и 123 на практика забраняват повтарянето от 1 до 6 клас. Въвеждат задължение за допълнително обучение. Риск от невъзможност ресурсно (с човешки и с финансови ресурси да се осигури такова обучение за всички повтарящи сега ученици.

Чл. 168. (1) и (2) са в противоречие една с друга от гледна точка на здравия смисъл, защото предполагат министъра да одобри програми за ограмотяване, които няма как да бъдат изработени преди училището да набере желаещи за обучение и да диагностицира нивата им на знания.

СТАНОВИЩЕ

относно Проектозакона за предучилищното и училищното образование, публикуван за публично обсъждане на 14.02.2012 г.

на Капка Панайотова – Изпълнителен директор на Центъра за независим живот

телефон за връзка: 0888 504 325

Необходимостта от нова регулация на обществената образователна система се усеща от години, но до момента все не достигаше политическа воля за нейното създаване.

Общественият консенсус стигаше само до констатацията, че образованието ни боледува, че се нуждае от реформи, че учениците не получават адекватна подготовка, че училището е недружелюбно към децата... Обществото ни все не успяваше да стигне до решенията, които ще променят училището като среда, научаването като процес и образованието като резултат от прекарани 11 – 12 детски години в системата.

Разработеният *Проектозакон за предучилищното и училищното образование* е сериозна заявка за фундаментална реформа на системата. Амбициозната му цел е да постави детето-ученик в центъра на образователните усилия, да осъвремени идеята за училището като място за придобиване не само на научни знания, но и на професионални и житейски умения, като място за социална реализация на децата и подрастващите. За съжаление обаче разпоредбите му не гарантират успешна реформа и постигане на тази – иначе смислена – цел. През призмата на децата със специални/допълнителни образователни потребности могат да бъдат очертани следните дефицити в проектозакона:

1. Пожелателният характер на чл. 22 от проектозакона буди сериозни тревоги по отношение на гаранциите за създаване на приобщаваща среда в общообразователните училища. Така наречените „стандарти“ следва да бъдат неразделна част от закона, за да бъде ясен механизъмът, по който ще се случва предучилищното и училищното образование при децата със специални/допълнителни образователни потребности. Заклинанията за „приобщаване“ не са достатъчен гарант за осъществяването му.
2. Допълнителна тревога буди запазването на специалните, болничните, оздравителните и всякакви други сегрегирани форми на обучение за децата с увреждания, които – отгоре на всичко – са интернатни, т.е. едни добре замаскирани институции. Това е недопустимо решение в момент, когато държавата се е ангажирала в процес на деинституционализация. Обучението в тези форми е некачествено от гледна точка на резултата и неефективно от гледна точка на публичните финанси. Освен липсата на каквито и да било житейски умения, децата излизат от тези училища без научни знания и професионални компетентности, КАКВИТО НИКОЙ НЕ МОЖЕ ДА ПРИДОБИЕ В ЕДНА ИЗОЛИРАНА СРЕДА ЛИШЕНА ОТ КОНКУРЕНЦИЯТА НА СВОБОДНИЯ СВЯТ И ВРЪСТНИЦИТЕ ИМ. Те биха могли да служат за компенсиране на дефицитите в образователната система, каквито не би следвало да се залагат в една реформирана такава. Тезата, че има деца, които не могат да бъдат „интегрирани в училище“ е остаряла, житейски неправилна, научно опровержима и държавнически несъстоятелна.

ПРИБОЩАВАНЕТО НА ВСЯКО ДЕТЕ ЗАВИСИ ОТ СРЕДАТА, А НЕ ОТ ВИДА И СТЕПЕНТА НА НЕГОВОТО УВРЕЖДАНЕ. В тази връзка е **абсолютно задължително да се изключат като възможни образователни структури специалните, оздравителните, болничните, санаториалните или помощните училища.**

3. И не на последно място по важност, обезпокоително е „преструктурирането“ на ресурсните центрове, които бяха създадени сравнително скоро и резултатите от тяхната работа все още не са подложени на критичен анализ. Въвеждането на една нова форма, каквато е „центърът за подкрепа за личностно развитие“ и прехвърлянето на отговорността за тяхната работа към местните власти буди сериозна тревога сред застъпниците на приобщаващото образование.

Няма съмнение, че всяко дете се нуждае от подкрепа за своето личностно развитие, както е описано то в чл. 26, ал. 1. Но функцията на специализираните звена за подкрепа на децата с увреждания да задоволяват специалните/ допълнителните образователни потребности на децата с някакъв функционален дефицит изисква **ВИСОКОПРОФЕСИОНАЛНИ ЕКСПЕРТИ С РАЗЛИЧНА НАСОЧЕНОСТ** – от социални работници и детски психолози през ерготерапевти и специални педагози до придружители за децата в училище. Съвременните технологии създават широки възможности за компенсиране на дефицита чрез технически помощни средства за индивидуално или групово ползване в клас. Предвид горното много напреднали държави са възприели модела на присъствие на ресурсните учители във всяко училище и наличие на „ресурсен център“ за учителите, родителите и други заинтересовани общности, където се предлагат разнообразни услуги за приобщаване на децата чрез образование. Пример за такива услуги са: супервизия за педагозите – общообразователни и специални, консултиране на родители, популяризиране на приобщаващото образование, поддържане на наличности от технически помощни средства и подготовка на учителите за работа с тях, поддържане на библиотечен фонд с дидактични материали и прочее. Именно ресурсните центрове са основния двигател за модернизиране на общото образование и за приобщаване на децата с увреждания в него. Тази им характеристика ги прави съвършено неподходящ субект за децентрализация, т.е. те трябва да се разглеждат като ключово звено от общия държавен механизъм за качествено образование и да бъдат управлявани – във всички аспекти на това понятие – от министерството на образованието като гарант за постигане на държавните цели в образованието.

Предвид казаното по-горе, намирам за крайно необходимо проектозаконът за предучилищното и училищното образование да бъде доработен чрез включване – като неразделна част от него – на всички стандарти по чл. 22. Позволявам си да окачавам като **абсолютно задължително** и изготвянето на една професионално издържана оценка на въздействието от него преди да бъде гласуван и приет от Народното събрание, за да се гарантира финансовото му осигуряване и ефективността на похарчените публични средства след влизането му в сила. И не на последно място, една реформа, която ще засегне почти 2 млн. от българските граждани – съзнателно използвам тази дума, а не население – изисква по-задълбочен, осмислен и професионално проведен (не просто експертен!) дебат.

СДРУЖЕНИЕ НА ДИРЕКТОРИТЕ В СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

тел. 859 22 87, факс:8592387; E-mail:sdsorb@yahoo.com; GSM 0884801421

Адрес за кореспонденция:София-1680, ул."ген.Стефан Тошев"34

ДО

Г-Н ОГНЯН СТОИЧКОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО, НАУКАТА

И ВЪПРОСИТЕ НА ДЕЦАТА, МЛАДЕЖТА И СПОРТА

НА ЧЕТИРЕДЕСЕТ И ПЪРВОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

ВЪВ ВРЪЗКА С ВАШЕ ПИСМО КА 253 09 78/6.04.2012Г Ви информираме:

**-Приемаме проекта за ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ и нямаме допълнителни предложения.**

С уважение,

Председател на СДСОРБ :.....

/ Стефанка Балева/

ДО

Господин Огнян СТОИЧКОВ -
Председател на Парламентарната
комисия по образованието, науката и
въпросите на децата, младежта и
спорта

Уважаеме господин СТОИЧКОВ,

Приложено към настоящото, Ви изпращаме предложенията от имета на Движението за национално единство и спасение «ДНЕС» към Законопроекта за предучилищното и училищното образование. Същите бяха изпратени по Мейл (наш Изх. №. 00-23/28.02.2012 г.) и заведени в деловодството на Народното събрание под Ваш Вх. №. 18-105/28 февруари 2012 г

Във връзка с предстоящото обсъждане в комисията, председател на която сте, отправяме молба в списъка за допускане на присъстващите на него, да бъде включен представителят на Движение «ДНЕС» - господин ПЛАМЕН ДАРАКЧИЕВ.

Като изразяваме убеждението си, че ще установим добронамерени и взаимно изгодни отношения по проблеми от общ интерес, оставам

Приложение:

Съгласно текста – 2 с.

С уважение:

(П) Анжелика ЦОКОВА
За Координационния съвет на „ДНЕС”

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Движение „ДНЕС“ приветства положителните моменти в проекта на нов Закон за предучилищното и училищно образование, в т.ч.: въвеждането на новите степени, новите елементи в образователния процес, а също така и справедливото решение за равнопоставеност на обществените и частните училища по отношение на държавното финансиране.

Заедно с това, обаче, имаме и определени критики към законопроекта, свързани с прекалено плахите стъпки към децентрализация. Според нас, с най-висока относителна тежест в закона е държавата, т.е. Министерството на образованието, младежта и науката и е очевидна спомагателната роля на другите участници в образователния процес – родители, ученици, местни общности.

Ето защо ние предлагаме:

1. Законът да бъде обединен със Закона за професионалното образование и обучение, защото според нас няма логика от съществуването на два отделни закона, формулиращи общи цели и политики.
2. С оглед на по-голяма яснота и подчертаване на ролята на обществото, законът да има наименование „Закон за общественото образование“. Не са състоятелни възраженията, свързани с наличието на частни училища. Те също се подчиняват на държавните образователни изисквания и всички без изключение осъществяват общообразователна подготовка. Също така, съгласно проекта на закон частните образователни институции се финансират частично и с обществени средства.
3. Да бъдат допълнени принципите на образованието в раздел II с принципът на децентрализация и с принципа на училищна автономия и партиципативност.
4. Държавните образователни стандарти, като ключов елемент от системата, да се приемат с участието на обществото. Те не трябва да бъдат определяни от чиновничеството в министерството и с еднолични наредби на министъра на образованието. Държавните стандарти трябва да се изработват от обществени съвети, представителни за страните в образователния процес.
5. Министерството да се откаже от управлението на общинските училища, както и от практиката да назначава техния ръководен персонал. Законът трябва да предостави свобода на общините при управлението на финансираните от тях училища, вкл. по отношение на преценката за тяхната необходимост – откриване, закриване или сливане.

6. Сегашните настоятелства, уредени в закона, са формални и не могат да имат пълноценна роля в управлението на училищата. Предлагаме да бъде възстановена българската традиция при управлението на училищата и въвеждането на настоятелства, отговорни за цялостното им управление. Настоятелствата, излъчени от представители на местните общности, да поемат грижата за делата на училището, включително за конкурсите за директори и тяхното номиниране. Кметът на общината, освен представител на местното самоуправление, е също така и представител на изпълнителната власт и по тази причина е напълно в реда на нещата именно той да подписва договорите на директорите на общинските училища.
7. На общината трябва да бъде предоставено правото да изработва свои учебни планове, съобразни с държавните изисквания, но и съобразно своята местна специфика. Също така, трябва да отпадне наредбата за броя на децата, оформящи паралелка в общинските училища, като преценката да бъде оставена на самата община.
8. Да бъде реформирана системата на училищния инспекторат. Понастоящем той има дваки функции, които не са съвместими една с друга – управленска и методическа. Ето защо ние предлагаме инспекторатът да бъде насочен в дейността си към държавните и професионалните училища.
9. В закона да бъде уреден различен начин за управление на училищата с надобщинско (регионално) значение. В него да бъде регламентиран начинът на участие в управлението на тези училища от страна на заинтересованите общини от региона.

София, 28.02.2012 г.

За Координационния съвет: /п/
Анжелика Цокова